

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора технічних наук, доцента Дорош Марії Сергіївни
на дисертаційну роботу Засухи Ігоря Петровича
«Управління проектами цифровізації в державному секторі»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за
спеціальністю 05.13.22 – управління проектами та програмами.

Актуальність теми дисертації. Сучасний етап розвитку інформаційних технологій потребує комплексного підходу та переосмислення багатьох бюрократичних процедур у державному управлінні. При цьому, діджиталізація інших галузей значно випереджає обрану для дослідження. Для забезпечення пришвидшення темпів впровадження започаткованих державою програм у цьому напрямку, необхідно забезпечувати високу якість реалізації проектів, які містяться в таких програмах.

Процеси діджиталізації державного сектору сьогодні значно гальмуються такими факторами: застарілі техніки та технології виконання процесів; слабка гнучкість процесів (через складну процедуру формалізації змін); кадровий потенціал, який створює значний опір; корупційна складова (відсутня зацікавленість у спрощенні та прозорості систем) та ін. Для подолання цих бар'єрів необхідні нові методи та моделі управління, які надавали б можливість скоротити час розробки та впровадження таких змін.

Отже, ці обставини обумовлюють актуальність напрямку дисертаційного дослідження, спрямованого на вирішення важливого наукового завдання обґрунтування теоретичних підходів і розробці методичних рекомендацій щодо вдосконалення інструментів управління проектами цифровізації в державному секторі на основі підвищення рівня зрілості ІТ-процесів за допомогою онтологічного моделювання. Обрана тема наукового дослідження актуальна й може представляти інтерес фахівцям з управління проектами та програмами в галузі державного управління, а також буде цікава керівникам різних підрядних організацій, що виконують проектування та впровадження інформаційних систем в державних установах.

Актуальність наукового дослідження підтверджується також його виконанням у межах держбюджетних тем МОН України «Управління проектами розвитку інформаційних ресурсів і технологій проектно-орієнтованих підприємств» (державний реєстраційний номер №6117U000942)

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертаційній роботі Засухою І.П. є достатнім й базується на аналізі наукових напрямків дослідження стосовно теоретичних розробок у галузі управління проектами цифровізації, грамотній постановці мети і задач дослідження, використанні відповідних задач методів дослідження, критичному аналізі отриманих результатів і якісному формулюванні підсумкових висновків.

Достовірність одержаних в роботі результатів досліджень забезпечується коректними постановками завдань, науковою обґрунтованістю теоретичних положень, вибором адекватних методів досліджень та використанням відповідного

математичного апарату. На користь достовірності отриманих в дисертації результатів свідчать коректна постановка завдання дослідження, успішна апробація розроблених моделей і методу для скорочення тривалості реалізації проекту, повнота врахування найбільш суттєвих чинників і параметрів, що впливають на якість аналізу даних.

Теоретичні дослідження виконано з використанням сучасних методів системного аналізу теорія систем і системний аналіз, теорія управління проектами і програмами, методи математичного моделювання, теорія ймовірностей та ймовірнісні процеси, математичне програмування і методи оптимізації, сучасні інформаційні технології, теорія комп'ютерно-інтегрованих систем та інші.

Новизна одержаних результатів. В рамках проведених досліджень автором особисто отримані наступні нові наукові результати:

Вперше запропонована концептуальна модель управління проектами цифровізації у державному секторі, а також модель класифікації таких проектів, а також розроблена формалізована модель «**КОНСТРУКТИВНИЙ РОЗВИТОК ПРОДУКТУ Х**» за допомогою стохастичної мережі (для розрахунків в систему управління проектами цифровізації), яка є основою для оцінки рівня систем управління проектами цифровізації різних зацікавлених сторін державного сектору (стейкхолдерів). Вперше було запропоновано використання GERT-мереж системи показників рівня управління проектами цифровізації.

В роботі виконано удосконалення моделі застосування мережевих моделей з використанням технології GERT для управління проектами цифровізації в державному секторі, яка дозволяє інтегрувати планування і управління проектами науково-дослідних і проектних робіт, і фактично їх виконувати, що забезпечує комплексність підходу при прийнятті рішень в проектах.

Дістали подальшого розвитку формалізована модель оцінки з використанням технології GERT-мереж, що призначена для опису і дослідження різноманітних науково-технічних заходів, заходів при реальному здійсненні фактично поставлених завдань при фактичному виконанні робіт, яка, на відміну від існуючих, дозволяє визначати тривалості (або характеристики іншого роду) і ймовірності реалізації послідовностей подій.

Теоретичне значення дисертаційної роботи полягає у розробці моделей і методів управління проектами цифровізації державного сектору та обґрунтуванні застосування розроблених та удосконалених моделей та методів при реалізації практичних завдань з метою забезпечення ефективності планування проектів цифровізації в державному секторі шляхом визначення раціонального комплексу елементів технології управління знаннями в умовах невизначеності даних.

Практичне значення одержаних автором наукових результатів полягає в створенні комплексної структури розрахунків скорочення часу для реалізації проведення науково-дослідних та проектних робіт при управлінні проектами цифровізації в державному секторі, що може використовуватись менеджерами проектів і керівництвом державних установ та дає можливість забезпечувати підвищення гнучкості процесів управління проектами в умовах бюрократичного підходу до змін.

Аналіз змісту дисертації. У вступі та першому розділі дисертаційної роботи обґрунтовано актуальність теми і наукових завдань; викладено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; сформульовано мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження, наукову новизну й практичне значення отриманих результатів; висвітлено особистий внесок здобувача; наведено інформацію про реалізацію, ступінь апробації та публікації результатів дисертаційного дослідження; а також проведено огляд та аналіз моделей та методів управління проектами цифровізації державного сектору.

У другому розділі автором виконано аналіз дестабілізуючих факторів та ризиків управління проектами цифровізації у державному секторі. Запропоновано методи управління проектами цифровізації, а також оцінювання стану проекту в залежності від використання різних методів.

У третьому розділі дисертації сформовано процесний блок системи управління проектами цифровізації та запропоновано методи удосконалення процесу управління вимогами до інформаційних систем в галузі державного управління. Також запропоновано удосконалення процесу управління знаннями про інфраструктуру інформаційно-комунікаційних технологій в державному секторі.

У четвертому розділі виконано апробацію розроблених методів і моделей та проведено оцінку ефективності системи управління проектами цифровізації в державному секторі. Висновки дослідження сформульовано у відповідності до основних завдань дослідження.

Повнота викладу основних результатів у публікаціях. Основні положення та результати дисертаційної роботи достатньо повно викладені у десяти наукових працях, в тому числі: дві статі у наукових фахових виданнях України, чотири статті у зарубіжних виданнях та чотири публікації за результатами роботи міжнародних та всеукраїнських конференцій. Рівень і кількість публікацій та апробація матеріалів дисертації на конференціях повністю відповідають вимогам ДАК України.

Оцінка змісту дисертації, відповідність встановленим вимогам щодо оформлення. Дисертаційна робота відповідає встановленим вимогам щодо оформлення. Дисертація складається із вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 187 сторінок. З них: основного тексту дисертації – 149 сторінок, в тому числі 34 рисунки, 7 таблиць. Дисертація є завершеним науковим дослідженням. Вона містить нові наукові та практичні результати, які полягають в новому вирішенні важливого науково-прикладного завдання.

У цілому дисертація відповідає формулі та напрямкам досліджень, вказаних у паспорті спеціальності 05.13.22 – управління проектами та програмами.

Зауваження щодо змісту та оформлення дисертаційної роботи.

1) Аналіз літературних джерел варто було б провести глибше, зокрема доцільно було б проаналізувати моделі і методи, що розроблені українськими і зарубіжними вченими у ракурсі підсистем управління проектами цифровізації;

2) Виклад парадигми системного підходу у застосуванні до проектів цифровізації у державному секторі, що наведений у першій частині підрозділу 2.2

дисертаційної роботи, варто було б скоротити, натомість доцільно було б ілюструвати його прикладами щодо структурних елементів проекту, що досліджується;

3) Не наведено порівняння ефективності запропонованої моделі «Конструктивний розвиток продукту Х» з іншими моделями, що спрямовані на вирішення тої самої задачі, натомість робота б тільки виграла, якщо б таке порівняння було представлено;

4) У моделі життєвого циклу проекту цифровізації у державному секторі не в повному обсязі використовуються інструменти методології Agile, які декларуються як такі, що враховані в зазначеній моделі;

5) деякі твердження і висновки автора виглядають дискусійними, зокрема щодо удосконалення процесу управління вимогами до інформаційних систем, що містить підрозділ 3.2 дисертаційної роботи;

6) в моделі на стор.75 (рис. 2.7) варто було вказати зв'язки між елементами моделі;

7) в дисертаційній роботі не прослідковується зв'язок запропонованих моделей і отриманого автором патенту, можливо, цей зв'язок варто було б розкрити глибше;

8) дисертаційна робота тільки б виграла, якщо б вона знайшла впровадження в державній інституції – центральному органі виконавчої влади або на державному підприємстві;

Висновок. Дисертаційна робота Засухи Ігоря Петровича «Управління проектами цифровізації в державному секторі» містить нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати у галузі управління проектами та програмами, які у сукупності подають нове вирішення наукового завдання розроблення моделей і методів технології управління проектами цифровізації державного сектору.

Дисертаційна робота відповідає вимогам п.п. 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів» (зі змінами), який затверджено Постановою Кабінету міністрів України №567 від 24.07.2013р., що висуваються до кандидатських дисертацій, а здобувач – Засуха Ігор Петрович, заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.22 – управління проектами та програмами.

Офіційний опонент,
професор кафедри інформаційних
технологій і програмної інженерії
Національного університету
«Чернігівська політехніка»,
доктор технічних наук, доцент

М. С. Дорош

М. С. Дорош

Підпис Дорош М.С. завідувач
Технічний секретар
Н.У. Чернігівського національного університету

Г. М. Вітченко